

F. t. rentelov.

Med hensyn til sammenhængen mellem stk. 3 og den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, henvises til bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til stk. 4.

Reglen svarer til den gældende bestemmelse i gældsbrevslovens § 62, stk. 2, 2. pkt. Af systematiske grunde har man dog placeret reglen om, at domstolene også har adgang til at bestemme, at der kun skal svares en lavere rente, som 2. pkt. i § 5, der omhandler rentens størrelse.

Justitsministeriet har ligesom de købelovsagkyndige ment, at man burde bevare domstolenes traditionelle adgang til i særlige tilfælde at fravige tidspunktet for morarentens påløb, selv om man forlader den gældende regel om, at morarente, hvis der ikke ifølge aftale skyldes et bestemt beløb, først skal betales fra den dag, da fordringshaveren begyndte retsforfølgning til betaling af gælden.

Det følger af sammenhængen med forslagets § 2, at domstolene ikke kan bestemme, at der skal betales rente fra et tidspunkt, der ligger forud for forfaldsdagen. Reglen om, at der kan tillægges rente fra et tidligere tidspunkt, vil derfor få betydning i de tilfælde, hvor der ikke i forvejen er fastsat en bestemt forfaldsdag, således at renten skal beregnes efter stk. 2. Hvis skyldneren har holdt sig skjult, således at fordringshaveren ikke har haft mulighed for at afgive påkrav efter stk. 2, vil der efter omstændighederne kunne være grundlag for at bestemme, at rente skal betales fra et tidligere tidspunkt.

Efter gældsbrevslovens § 62, stk. 1, 1. pkt., skal der som udgangspunkt betales morarenter fra forfaldsdagen af bestemte pengebeløb, der skyldes ifølge aftale. Fordringshaveren skal dog efter § 62, stk. 1, 2. pkt., minde skyldneren om betalingen, når det kræves af rimelig hensyntagen til skyldnerens interesser. Hvis fordringshaveren forsømmer dette, fritages skyldneren for at betale morarenter, indtil påkrav gives. Denne regel sigter navnlig på tilfælde, hvor fordringshaveren må gå ud fra, at kravet vil komme uventet for skyldneren, f. eks. fordi han har glemt at betale eller går ud fra, at fordringshaveren ikke lægger vægt på punktilig betaling.

Efter justitsministeriets opfattelse er der ikke behov for at optage en regel, der svarer til gældsbrevslovens § 62, stk. 1, 2. pkt., i renteloven. Domstolene vil ved anvendelse af den foreslåede regel, der gælder, uanset om forfaldsdagen er fastsat i forvejen, have tilstrækkeligt grundlag for at nå rimelige resultater. Undladelse af at minde skyldneren om betalingen og renteforpligtelsen, hvor det i særlige tilfælde kræves af hensyn til skyldneren, vil således

kunne anses for et forhold, der medfører, at rente først skal betales fra det tidspunkt, hvor fordringshaveren anmoder skyldneren om betaling.

Til § 4.

De foreslåede bestemmelser i stk. 1 og 2 svarer til de gældende regler i gældsbrevslovens § 6, der samtidig foreslås ophævet, jfr. forslagets § 10, stk. 3.

Efter stk. 1 suspenderes forpligtelsen til at betale rente, hvis det er fordringshaverens forhold, der hindrer betaling. Dette vil være tilfældet, hvis fordringshaveren ikke yder den medvirken til skyldforholdets afvikling, som skyldneren havde ret til at forudsætte. Hindringen kan bestå i, at fordringshaveren ikke kan eller vil yde den fornødne medvirken; han nægter f. eks. at modtage den tilbudte betaling. Hindringen kan imidlertid også bestå i, at fordringshaverens forhold giver skyldneren ret til at undlade at betale. F. eks. vil en køber, hvor der er aftalt betaling til et bestemt tidspunkt, hvor salgsgenstanden samtidig skal leveres, kunne undlade at betale uden at skulle betale rente, hvis sælgeren ikke leverer salgsgenstanden som aftalt.

Efter den foreslåede regel suspenderes renteforpligtelsen, hvis fordringshaverens forhold hindrer betaling, så længe hindringen varer. Heraf følger i almindelighed, at renteforpligtelsen (gen)indtræder, så snart hindringen er ophørt. Undertiden vil fordringshaverens forhold imidlertid være af en sådan karakter, at skyldneren efter forslagets § 3, stk. 3, yderligere fritages for at betale rente, indtil der er forløbet 30 dage efter hindringens ophør. Dette vil være tilfældet, hvis betaling hindres, fordi fordringshaveren ikke meddeler skyldneren oplysninger, som er nødvendige for at bedømme kravets berettigelse og størrelse.

Til § 5.

Størrelsen af den foreslåede rente svarer til de gældende morarentesatser i købeloven, gældsbrevsloven og forsikringsaftaleloven.

Efter den gældende regel i gældsbrevslovens § 62, stk. 3, 2. pkt., beholder fordringshaveren sin adgang til efter de almindelige erstatningsregler at kræve erstatning for rentetab og andet tab, som morarenten ikke dækker. I praksis har domstolene imidlertid været meget tilbageholdende med at give yderligere erstatning for rentetab. Efter justitsministeriets opfattelse bør denne praksis videreføres, således at fordringshaveren kun i særlige tilfælde kan kræve erstatning for rentetab ud over den rente, der er nævnt i 1. pkt. Det foreslås derfor i 2. pkt., at domstolene, kun hvor særlige forhold begrundet det, kan bestemme, at der skal betales en højere